

BESLUT

DATUM
2002 12 10

BETECKNING
312-2339-2002

ERT DATUM

ER BETECKNING

Kyrkorådet i Jokkmokks församling
Jokkmokks kyrkliga samfällighet

962 31 Jokkmokk

Skydd enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. för Staloluokta kyrkkåta, Jokkmokks församling, Luleå stift, Jokkmokks kommun, Lappland, Norrbottens län.

Beslut

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar med stöd av 4 kap. 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprovning skall tillämpas på Staloluokta kyrkkåta med tillhörande klockstapel.

Bakgrund

Alla Svenska kyrkans kyrkobyggnader uppförda t.o.m. 1939 är skyddade enligt 4 kap. KML. Enligt 4 och 14 §§ i detta kapitel kan RAÄ besluta att även kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser tillkomna 1940 och senare, som är märkliga på grund av sitt kulturhistoriska värde skall skyddas. Av förarbetena till lagen framgår att begreppet *kulturhistoriskt värde* också innefattar *konstnärligt värde* och att även kyrkor som är yngre än ca 20 år kan skyddas.

År 1990 fattade RAÄ beslut om skydd för ett urval kyrkor byggda 1940 och senare, sammanlagt 83 kyrkor. 1996 beslutades om skydd för ett urval av begravningsplatser med kapellkrematorier eller begravningskapell, sammanlagt 22 anläggningar.

Urvalet behöver ses över med jämna mellanrum och RAÄ har nu beslutat att göra en utökning av urvalet av skyddsvärda kyrkor byggda 1940 och senare. Orsaken är dels att inventeringsunderlaget när det gäller de nya kyrkorna har förbättrats sedan det förra urvalstillfället och dels att ett flertal nya kyrkor har byggts.

Nitton kyrkor byggda 1940 eller senare i Luleå stift har enligt besluten 1990 skydd enligt KML och i det nu aktuella urvalet har RAÄ beslutat att ytterligare fyra kyrkor eller kapell i stiftet skall skyddas.

Just/samråd
K. S. S. S.
im
B

exp
2002-12-17
M

Redogörelse för ärendets handläggning

Urvalet av skyddsvärda kyrkor som omfattar kyrkor byggda 1940 eller senare har skett i samråd med länsstyrelser, läns museer och Arkitekturmuseet. Vid urvalet har följande kriterier beaktats:

- Hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet
- Tidstypisk utformning
- Återspeglning av internationella arkitekturtrender
- Kyrkan som del i en miljö, t.ex. ett medvetet gestaltat förortscentrum
- Exempel på teologiskt och liturgiskt betingad gestaltning
- Verk av framstående arkitekter, även lokalt
- Konstnärligt betydande fast utsmyckning
- Intressanta och nydanande tekniska lösningar

Förslag till utökat urval av skyddsvärda kyrkor har remitterats till stiftsstyrelser och till berörda församlingar.

Luleå stift har den 2 oktober 2000 tillstyrkt att Staloluokta kyrkkåta ska omfattas av skydd enligt KML. Jokkmokks församling har likaledes den 29 oktober 2002 tillstyrkt förslaget.

Beskrivning av kyrkan

Staloluokta kyrkkåta är uppförd 1971 av samerna från Stal under Isak Parffas ledning.

Kyrkkåtan ligger naturskönt på öppen hedmark i fjällområde, nära Naturvårdsverkets turistanläggning. En enkel klockstapel i trä står intill kåtan. Kåtan är avsedd för samer i Tuorpons sameby och för fjällturister i Padjelanta Nationalpark. Den byggdes av samer helt enligt samisk teknik men med en vidareutveckling av bågstångstekniken. Planformen är oval med kordel i öster. Den kupolformade kåtan är byggd i trä och utvändigt helt torvtäckt. Ljuset faller in genom sex små kvadratiska fönster. Koret har brädgolv, övriga delar risat golv. Besökarna sitter på fällar utbredda över riset. Predikstol och altarring är utförda i avbarkade runslanor. Inventarier i samiskt konsthantverk, bl a antependium av Anna-Karin Blind.

Motiv för beslutet

Kåtan är en särpräglad kyrkobyggnad, uppförd enligt samisk tradition och med intressanta tekniska lösningar. Endast en handfull kyrkkåtor finns bevarade i Norrbotten. Denna kyrkkåta har influerat utformningen av moderna bostadskåtor i omgivningen.

RAÄ anser därför att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillstånds-
prövning bör tillämpas på Staloluokta kyrkkåta med tillhörande
klockstapel. Detta innebär bl.a. att inga väsentliga ändringar får
genomföras utan tillstånd av länsstyrelsen.

Beslut i detta ärende har fattats av överantikvarien Christina von Arbin
efter föredragning av arkitekten Kerstin Alexandersson. Avdelningschefen
Sven Göthe, förste antikvarierna Ingrid Sjöström och Jan Karlsson har
deltagit i den slutliga handläggningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten. Hur man överklagar framgår
av bilaga.

Christina von Arbin

Kerstin Alexandersson

Bilaga:

Hur man överklagar

Kopia till:

Svenska kyrkan

Luleå stift

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Norrbottens museum

Jokkmokks kommun

Arkitekturmuseet